

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

УКРАЇНСЬКИЙ
ІСТОРИЧНИЙ ЗБІРНИК
2012

(Випуск 15)

Київ–2012

УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ ЗБІРНИК – 2012 (Випуск 15)

Затверджено до друку рішенням Вченої ради

Інституту історії України НАН України

Редколегія:

Чухліб Тарас, д. і. н., головний редактор

Блануца Андрій, к. і. н., заст. головного редактора

Андрощук Олександр, к. і. н., голова Ради молодих вчених ІУ НАНУ

Блащук Світлана, к. і. н., відповідальний секретар

Ващук Дмитро, к. і. н.

Даниленко Віктор, член-кор. НАНУ, д. і. н., проф.

Гуржій Олександр, д. і. н., проф.

Рубльов Олександр, д. і. н., проф.

Віднянський Степан, д. і. н., проф.

Касьянов Георгій, д. і. н.

Сарцевічене Йоліта, к. і. н. (Литва)

Кукса Олександр, к. і. н. (Білорусь)

Редакційна рада:

Смолій Валерій, академік НАНУ, д. і. н., проф., голова ради

Реєнт Олександр, член-кор. НАНУ, д. і. н., проф.

Кульчицький Станіслав, д. і. н., проф.

Леп'явко Сергій, д. і. н., проф.

Корзо Маргарита, к. і. н. (Росія)

Черкас Борис, к. і. н.

Збірник складають праці молодих вчених Інституту історії України НАН України, інших наукових і освітніх вітчизняних та зарубіжних установ. Розкривається широке коло проблем української та всесвітньої історії з найдавніших часів до сучасності. Розраховано на викладачів, науковців та студентів. Тексти подаються в авторській редакції.

*Інститут історії України НАН України
вул. Грушевського, 4, к. 509, 01001 Київ, Україна
an_blan@mail.ru, blashchuk_sv@mail.ru*

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого
засобу масової інформації Серія КВ № 6935

© Інститут історії України
НАН України, 2012
© Автори, 2012

Зміст

I. Історія середньовіччя і нового часу

<i>Сергій Каріков.</i> Зміни в територіальній системі освіти курфюршества Саксонського за часів Конфесіоналізації.....	6
<i>Іван Бартош.</i> Антиягеллонська коаліція на теренах Східної Європи наприкінці XV — початку XVI ст.....	18
<i>Олександр Тригуб.</i> Сімейні зв'язки як фактор соціальної взаємодії роду Туманських у XVIII ст.	27
<i>Василь Кононенко.</i> Історія Гетьманщини в перспективі методологічних підходів «Кембриджської школи».....	39

II. Проблеми історії XIX–XXI ст.

<i>Остан Горобець.</i> Інститут предводителя дворянства в структурі місцевого управління першої половини XIX ст.: правовий статус та його реалізація (на матеріалах Київської губернії).....	50
<i>Андрій Шевченко.</i> Формування сільськогосподарського комплексу Буджаку першої половини XIX ст.	59
<i>Анатолій Дзагалов.</i> Дворяне Черниговской губернии и Кавказ: (Генерал-майор Николай Михайлович Демидовский 1824–1891 гг.).....	68
<i>Володимир Милько.</i> Київський одноденний перепис населення 2 березня 1874 р.: організація, проведення, результати.....	85
<i>Денис Козлов.</i> Смерть митрополита Київського Володимира (Богоявленського): три слідства та їх результати через призму системного аналізу.....	94
<i>Роман Тимченко.</i> Земельна реформа в ЗУНР (ЗОУНР) 1919 р.	105
<i>Святослав Даниленко.</i> Українське Товариство Шкільної Освіти в культуротворчому процесі (1917–1920 рр.).....	118
<i>Олег Разиграєв.</i> Становлення державної поліції в Другій Речі Посполитій: 1918–1922 рр.	129
<i>Ірина Скубій.</i> Державні акціонерні торгівельні підприємства в Харкові в роки НЕПу.....	140
<i>Віктор Бернацький.</i> Релігійні настрої православного населення на Волині–Житомирщині у 1920-х рр.	147
<i>Роман Шляхтич.</i> Форми і методи агітації українських націоналістів під час рейдів країнами Центральної та Східної Європи (1945 — середина 1950-х років).....	157
<i>Лариса Капітан.</i> Етнонаціональний аспект організації шкільництва в повоєнному Закарпатті.....	165
<i>Василь Ільницький.</i> Кадрове наповнення Дрогобицького окружного проводу ОУН (1945–1952 рр.).....	174
<i>Олександр Лук'яненко.</i> Девіантна поведінка у вищій педагогічній школі УРСР часів десталінізації.....	192
<i>Віктор Крупина.</i> Звернення громадян як інструмент впливу на владу (середина 1950-х — перша половина 1960-х рр.).....	200

<i>Юлія Грищенко.</i> Російська Православна Церква: адміністративні реформи на сучасному етапі.....	208
---	-----

III. Джерелознавство та історіографія

<i>Андрій Блануца.</i> Ленне землеволодіння у Великому князівстві Литовському: аналіз джерел	220
<i>Ірина Хромова.</i> Монетне карбування на території Середнього Подніпров'я: від наслідувань до офіційних емісій. Питання іконографії	229
<i>Наталія Сухоліт.</i> «История Свейской войны» Петра I про участь України у Північній війні 1700–1721 рр.	238
<i>Ореста Шевченко.</i> Культурно-освітня діяльність митрополита о. Тита Войнаровського	247
<i>Валентина Лазарєва.</i> До історіографії досліджень державницько-правових ідей у творчості Пантелеймона Куліша	258
<i>Геннадій Корольов.</i> Східна Європа в уявленнях Михайла Драгоманова	273
<i>Валерій Саєнко.</i> Археологічно-краєзнавча і музейна діяльність О.І. Тереножкіна у 1920-ті роки	281
<i>Павло Ямпольць.</i> Матеріальне становище міського населення України в період НЕПу: історіографія проблеми	292
<i>Марина Парахіна.</i> Теорія «боротьби двох культур» — у пошуках російсько-українського історіографічного консенсусу (минуле і сучасне однієї концепції) ...	303
<i>Вадим Бондар.</i> Сучасна історіографія націєтворення в Україні 1990–2000-х рр. ...	317

IV. До джерел

<i>Владислав Безпалько.</i> Посольські та адміністративні справи у Київському воєводстві 1540-х рр. (за листами кн. Януша Гольшанського)	332
<i>Роман Росляк.</i> «Вся господарча й художня система ВУФКУ стоїть тепер догори ногами»	339

V. Огляди та рецензії

<i>Андрій Блануца.</i> Михайловський В. Еластична спільнота. Подільська шляхта в другій половині XIV — 70-х роках XVI ст. — К.: Темпора, 2012. — ххii + 450 с., іл.	352
<i>Віталій Скальський.</i> Разиграев О.В. Польська державна поліція на Волині у 1919–1926 роках / О.В. Разиграев. — Луцьк: ДП «Волинські старожитності», 2011. — 432 с.	354
<i>Олександр Пономарьов.</i> Двохсотліття Бухарестського трактата і форми економічної експлуатації Дунайських князівств (роздуми над книгою доктора габілітованого Алексія Агаки «Румынские Княжества под русской военной оккупацией 1806–1812 гг.»).....	358
<i>Дмитро Ващук.</i> На пути к самоопределению народов Беларуси и Украины в 1917–1918 гг. / А.Н. Кукса. — Минск: БНТУ, 2012. — 341 с.	366
<i>Андрій Блануца.</i> Советская модель государственности в истории Беларуси и Украины в 1919–1922 гг. / А.Н. Кукса. — Мн.: БНТУ, 2012. — 351 с.	369

Наукове видання

**УКРАЇНСЬКИЙ
ІСТОРИЧНИЙ ЗБІРНИК
2012**

(Випуск 15)

Комп'ютерна верстка *Зубець Л.А.*

Підписано до друку 24.12.2012 р. Формат 70x100/16.
Ум. друк. арк. 30,23. Обл. вид. арк. 23,63.
Тираж 300. Зам. 33. 2012.

Поліграф. д-ця Ін-ту історії України НАН України
Київ-1. Грушевського, 4